

W. Tuchermann: Die Änderungen in der Weltwirtschaft seit 1913. (8°, 31 S.) B. S. Teubner. Leipzig 1925.

En kortfattet, men indholdsrig Redegørelse for Hovedlinjerne i Verdensøkonomiens Omdannelse under det skæbnesvangre Tiaar 1913—23. Verdenskrigen afbrød en Mængde Forbindelser mellem Produktions- og Forbrugsomraader og tvang næsten alle Europas Stater til en alsidig Udvikling af deres Erhvervsliv, for at de i videst mulige Omfang kunde blive selvforsynende. Denne Bevægelse ophørte ikke ved Fredsslutningen. De fleste gamle og alle de nyoprettede Stater søgte at fremme deres Erhvervslivs Uafhængighed af Omverdenen; nye Toldmure rejste sig, og mange af de gamle blev højere. Meget af den Industri, der saaledes opelskedes, viste dog allerede ved Tiaarets Slutning Tegn paa at mangle Levedygtighed. Samtidig gjorde det økonomiske Liv mægtige Fremskridt udenfor Europa — ikke alene i U. S. A., men ogsaa i flere sydamerikanske Lande, især Brasilien, samt i Japan og Indien. U. S. A. og Japan har stærkt udnyttet den Omstændighed, at Krigen afbrød eller svækkede Europas Forbindelser med oversøiske Markeder. Efter Krigen blev de tarvelige japanske Varer dog atter hurtigt fortrængte af europæiske. Briterne søger at gøre deres Kolonirige til en politisk-økonomisk Helhed, og har ogsaa udenfor Imperiets Grænser hævdet en førende Stilling. I det latinske Amerika er britiske Kapitalinteresser endnu gennemgaande større end nordamerikanske, naar undtages Mexico, nogle mellemamerikanske Stater samt Cuba, Haiti og den dominikanske Republik. Allerede under Krigen og endnu mere efter Krigen foregaar der i de fleste Kulturstater en uhyre Koncentrering af Kapital og Drift. Den økonomiske Kappelstrid mellem Nationerne skærpes. Herunder gør de oversøiske Lande sig bestandig stærkere gældende ved deres Størrelse og Naturrigdomme, medens Europa lider under Splittelsen i mange Stater. International Forstaaelse maa afløse Fjendskabet og Mistroen mellem de europæiske Stater, Europas Folk maa erkende et europæisk Skæbnefællesskab, dersom de skal hævde sig i Kappelstriden. Iøvrigt har Europa endnu adskilligt forud for Nordamerika i sin kulturelle Tradition og sine Folkeslags Dygtighed og Organisationsevne. Det gælder for europæisk Industri om i endnu højere Grad end tidligere at lægge Vægten paa Fremstilling af Kvalitetsvarer.

G. Ht

Réné Trautmann: La littérature populaire à la Côte des Esclaves. (17×27 cm., 104 S.) Travaux et mémoires de l'Institut d'Ethnologie IV. Paris 1927.

En Samling af Folklore fra Folkeslagene Popo, Fon (eller Dahomey) og Nago (eller Joruba), indsamlet paa Slavekysten af en fransk

Militærlæge. Den bestaar mest af Eventyr og Historier, der alle har en moralsk Tendens. Ubarmhertighed straffes af højere Magter, særlig naar den gaar ud over forældreløse Børn. Det lønner sig altid at hjælpe Mennesker, som er i Nød eller Fare. Den, som øver en god Gerning, faar altid sin Belønning. Paa den anden Side bør man ikke være godtroende og navnlig vogte sig for at betro sine Hemmeligheder til Kvinder. Der er mange Historier om, hvorledes Skinsyge mellem Medhustruer fører til Forbrydelse og Straf. Kvinder advares ogsaa mod Dovenskab. Men Ægtemændene faar at vide, at det er ret haabløst at ville sikre sig en Hustrus Troskab; thi intet kan forhindre de elskende i at mødes. Saaledes belyser disse Fortællinger vestafrikansk Etik og Moral.

G. Ht.

Hubert-Jacques: L'Aventure Riffaine et ses dessous politiques. (12×19 cm. 379 S.) Editions Bossard. Paris 1927.

Forfatteren er Journalist og har som saadan fulgt alle de militære Operationer i Marokko siden 1903, senest Felttoget i 1925 mod Abd el Krim, som han skildrer i den foreliggende Bog. Hans Beretninger er derfor ogsaa prægede af hans nøje Kendskab saavel til Landet og dets Beboere som til de politiske og militære Begivenheder. Støttet til foreliggende Dokumenter belyser han klart Abd el Krims Dobbeltspil, hans Evne til at trække Forhandlingerne med Franskmændene i Langdrag, samtidig med at han ophidser Riff-Stammerne eller ved Magt tvinger dem til at slutte sig til ham mod Franskmændene. Nogle af Stammerne anraaber Marskal Lyautey om Hjælp mod Abd el Krims Voldshandlinger; men Marskallen maa afslaa det, da han trods gentagne Henvendelser til Regeringen ikke har kunnet formaa denne til at sende de haardt tiltrængte Forstærkninger, der — ankomne rettidigt — sikkert havde sparet Franskmændene meget Arbejde og mange Tab.

I Beskrivelsen af de militære Begivenheder opruller Forfatteren livlige Billeder af Forposternes Kampe for at hævde deres Stilling mod de indfødtes voldsomme Angreb og af de franske Kolonnens Fremrykning og Kampe i det klippefulde Terrain, idet han finder Lejlighed til at anføre mange Eksempler paa glimrende Mod og heltemodig Opoffelse. Her skal blot nævnes et enkelt fra de hidsige Kampe om Bibanestillingen. Det vilde og vanskeligt tilgængelige Terrain var af Forsvarerne udbygget til en vel befæstet Stilling, godt camoufleret, forsynet med alle moderne Forsvarsmidler og besat af en Stamme, hvis Caid var en fanatisk Tilhænger af Abd el Krim og besluttet paa at holde ud til sidste Mand.

Kolonnen Colombat havde gjort flere forgæves Forsøg paa at tage